

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta šte. 18
Poduredništvo:
Trst, Vicolo delle Rose šte. 7

Cena: Posamezna šte. L 25
Naročnina: Mesečno L 110
Za inozemstvo: Mesečno L 190
Poštno ček. račun: šte. 24/12410

Leto VIII. - Štev. 25

Gorica - 21. junija 1956 - Trst

Izhaja vsak četrtek

Slov. komunistične vasi na Tržaškem

Od Devina do Doline obkrožajo demokratski Trst štiri slovenske občine, ki so po zadnjih volitvah v upravi komunistov. Zgodilo se je nekaj edinstvenega ob vsej železni zavesi, da je cela vrsta katoliških vasi sklenjena in prostovoljno izbrala pot komunizma. Za zgodovino vseh zamejskih Slovencev ostane ta dogodek črna stran sramote in posmeha nad vsem trpljenjem, v katerem trepetala slovenska zemlja že deset let. Ob drugi priliki bomo pregledali, kdo je tudi kriv, da so vse slovenske občine zgubile pamet in si prostovoljno naložile bič, katerega bi se pri enih svobodnih volitvah vsa vzhodna Evropa rešila v

enem dnevu! Danes iz danih številkih posameznih volišč sestavimo pregled, kakšen je položaj po vaseh. Koristno bi bilo, da bi sestavili pregled po župnijah, a je splošno nemogoče, ker so vasi raznih župnij pri volitvah pomešane. Zbrali smo tudi podatke iz kraških vasi, ki spadajo pod tržaško občino od Križa do Katinare. V vsem pregledu se oziramo samo na dve listi, na komunistično in slovensko, ker tu se zrcali Kras in Breg. V kraških vaseh tržaške občine smo titovske glasove sesteli s komunističnimi. Pregled je po danih podatkih naslednji:

	komunisti:	295,	demokr. Slovenci:	40
Devin	»	138,	»	78
Sesljan	»	107,	»	125
Mavhinje	»	244,	»	69
Sempolaj	»	911,	»	245
Nabrežina	»	609,	»	103
Sveti Križ	»	521,	»	69
Prosek	»	360,	»	21
Kontovel	»	197,	»	150
Zgonik	»	196,	»	135
Repentabor	»	584,	»	139
Opčine	»	472,	»	42
Trebeče	»	334,	»	50
Padriče-Gropada	»	319,	»	132
Bazovica	»	351,	»	38
Katinara-Lonjer	»	69,	»	55
Pesek-Gročana	»	491,	»	110
Boršt-Ricmanje	»	693,	»	73
Boljune-Domio-Log	»	550,	»	316
Dolina-Mačkovičje-Preheneg	»		»	

Pogled na te številke ni razveseljujoč, a vendar kaže ves položaj v zelo drugačni luči, kakor če samo vidimo dve številki iz ene občine. Važno je, da vemo, kakšen je položaj v posameznih vaseh. Svetujemo, da bi si te številke dobro zapomnili, saj bo čez štiri leta zelo zanimivo pogledati, kako se je slovenska pamet na Krasu in v Bregu dokončno skisala ali pa tudi čudežno ozdravela! Zelo verjetno je, da so v števil-

kah tudi pomote, ker smo pregled sestavili na podlagi prvih časopisnih vesti. Če je v kakšnem primeru velika razlika, nam sporočite in radi objavimo pravilno število. Opozorjamo, da so v komunističnih številkah tudi glasovi Italijanov, ki bivajo v naših vaseh. Pregled je sestavljen po izidih občinskih volitev, ne pokrajinskih.

Bog daj tržaškim Slovincem leta 1960 več pameti in sreče!

Rodoljub

V zahodnem svetu

Adenauer v Washingtonu

Zahodnonemški kancler Adenauer je imel v Washingtonu vrsto razgovorov z ameriškim zunanjim ministrom Dullesom. Obravnavala sta razne splošne zadeve. Njuna glavna pozornost je bila posvečena nemškemu zedinjenju. Zaključno poročilo o razgovorih izraža željo obeh vlad, da nadaljujeta pritisk na Sovjetsko zvezo, naj sporazumno z zahodnimi velesilami in Nemčijo pristane na združitev obeh delov Nemčije. Kancler Adenauer je zagotovil, da njegova vlada ne bo nikoli storila enostranskih korakov za doseg zedinjenja, kar pomeni, da se ne bo ločeno pogajala s Sovjeti. Ohranila bo tesne stike s tremi zahodnimi velesilami, ki so skupno s Sovjetsko zvezo edine odgovorne za ureditev nemškega vprašanja.

Državnika sta govorila tudi o Bulganinovi pobudi za razorožitev in sta prišla do zaključka, da ni resna in iskrena, ker hoče obiti vprašanje nadzorstva, brez katerega je razorožitev nemogoča. Adenauerja je kot prvega tujca po svoji operaciji sprejel tudi predsednik Eisenhower. Kancler Adenauer torej ni veliko dosegel v Washingtonu. Hotel je vsekakor prepričati, da bi se zahodne države preko Nemčije pogajale s Sovjeti o nemškem zedinjenju in zdi se, da se mu je to po-

srečilo. Zedinjenja pa še dolgo ne bo, ker ga Sovjeti nočejo. Hruščev je Molletu med obiskom v Moskvi povedal, da naj zahodne države le obdržijo svoj del, Sovjeti pa bodo obdržali svoj del Nemčije. Ali z drugimi besedami: Nemčija mora ostati razdeljena. Sovjeti se za bodočo najbolj bojijo Nemčije, tudi če bi bila nevtralna. Zato bodo storili vse, da se Nemei ne združijo.

Zahodna Nemčija je v precejšnjih škripcih, ker se je v Franciji in delno tudi v Angliji začela kazati težnja k zbliznanju s Sovjeti zaradi diplomatske »odjuge«, ki jo vodi Moskva. Zahodna Nemčija je značilen plod hladne vojne, ki zdaj prehaja v hladni mir. Nemci se bojijo, da bi se Zahod pogodil z Moskvijo za njihovim hrbtom, kar pomeni, da bi Nemčija ostala razdeljena. To bi pomenilo polom politike, ki jo tako odločno vodi Adenauer. In tudi v tem je bil eden izmed razlogov, da je nemški kancler kljub svojim visokim letom že četrtrič sedel na letalo in se odpeljal v Washington.

Tudi Pineau v Washingtonu

Za nemškim kanclerjem Adenauerjem je prišel v Washington tudi francoski zunanji minister Pineau. Komentarji svetovnih dogodkov vidijo v skoro istočasni navzočnosti

nemškega kanclerja in francoskega zunanjega ministra simboličen znak, ki kaže, da sta v Evropi dve struji, ki različno gledata na odnose med Zahodom in Sovjetsko zvezo. Adenauer in Pineau se strinjata, da je potrebna Atlantska zveza, evropska enotnost in vzajemnost, nasprotujeta pa si, ko nastopi vprašanje, kake odnose naj Zahod zavzame do Sovjetov. Oba različno vrednotita sedanje spremembe v Sovjetski zvezi. Adenauer, ki pozna komunizem do njegovega najglobljega bistva, razlaga te spremembe kot posledice notranjih težav in kot taktični manever, ki ne spreminja bistvenega značaja komunistične brezbožne diktature in tudi ne končnega cilja Moskve, ki je: vsiliti komunizem vsemu svetu. Pineau pa je glasnik tistih evropskih manj previdnih struj, ki mislijo, da se sovjetska politika res razvija v nekaj milejšega, čeprav tudi one priznavajo, da je previdnost še vedno potrebna. Če pomislimo, da je komunizem narobe obrnjena vera, ki mora kot vsaka diktatura iti naprej, ali pa propade, in če še upoštevamo, da sta Hruščev in Šepilov zagrizena komunisti, ki sta zavrnila le Stalinove metode, sprejemata pa Leninove, moramo dati prav Adenauerju. Celo Djilas, ki te ljudi in komunizem dobro pozna, je napisal, da bo komunizem pod novimi voditelji ne-

varnejši, kot je bil pod Stalinom. Pineau bo seveda skušal tudi pridobiti Amerikance, da podprejo Francoze v Alžiru.

Washington hoče pojasniti

Podtajnik ameriškega zunanjega ministra, Murphy, je poklical k sebi jugoslovanskega veleposlanika v Washingtonu, Mateša. Postavil mu je nekaj vprašanj, ki so izraz naraščajočih ameriških skrbí nad novo politiko Jugoslavije. Murphy je hotel imeti predvsem pojasnilo, kakšno je sedanje jugoslovansko stališče do Združenih držav in Sovjetske zveze. Washington je vznemirjen zaradi nekaterih Titovih izjav v Sovjetski zvezi, zlasti zaradi izjav o neoljudjivem prijateljstvu med jugoslovanskimi in sovjetskimi komunisti. Ameriška vlada ima v kongresu težave, ko odločajo o pomoči za Jugoslavijo. Nobenega dvoma pa ni, da je dal Mateš Murphiju zadovoljiv odgovor. Komunisti nimajo morale in govore, kot jim koristi. Čeprav je na dlani, da bo Tito zagrizeno podpiral sovjetsko komunistično politiko, mu Kremelj ne bo zameril, ampak celo naročil, naj govori, da Jugoslavija ostane nevtralna in zvesta tudi svojim starim prijateljem, zlasti Združenim državam. Te je dogovorjena igra, da bo Tito laže podpiral razkroj svobodnega zahodnega sveta.

Ital. zunanja politika

Zunanji minister Martino je imel po končani razpravi o proračunu zunanjega ministrstva v poslanski zbornici dolg in precej izčrpen govor o italijanski zunanji politiki. Povedal je, da italijanska zunanja politika sloni na zvestobi atlantskemu zavezništvu, kar pa je ne ovira, da ne bi bila bolj dinamična sprito novega mednarodnega položaja. Pripravljena je podpreti vsako pobudo za mednarodni sporazum o razorožitvi, za katero pa je možno učinkovito nadzorstvo; dalje je rekel, da se morata o tem pogajati oba bloka, ne pa posamezne države. S tem je opravičil odklonilni odgovor italijanske vlade na Bulganinovo pismo v zvezi z razorožitvijo, ki ga je ta poslal nekaterim zahodnim državam in tudi Italiji. O Jugoslaviji je povedal, da so odnosi med obema državama dobri, vendar pa je treba urediti še nekatere zadeve, kot dokončno razmejitve in oprostitev nekaterih političnih kaznjencev na obeh straneh. Omenil je že izboljšane odnose s Sovjetsko zvezo, kamor bo odpotovalo italijansko parlamentarno zastopstvo. O Trstu ni govoril, le toliko je omenil, da želi italijanska vlada izkoristiti tržaško pristanišče za pospeševanje trgovine s srednjeevropskimi državami.

Važna razzsodba

Ustavno sodišče v Rimu je s svojo prvo razzsodbo izreklo, da je v nasprotju z ustavo člen 113 enotnega besedila o javni varnosti, ki določa, da ne sme nihče brez dovoljenja organov javne varnosti razdeljevati tiskovin, letakov, časopisja ali drugih sredstev za sporočila javnosti v propagandne politične namene. Ustavno sodišče utemeljuje svojo razzsodbo s sklicevanjem na člen 21 ustave, ki določa, da imajo vsi pravico svobodno izražati svoje miselnosti z besedo, tiskom ali vsakim drugim sredstvom. Člen 113 enotnega besedila zakona o javni varnosti, ki izhaja iz predvojne zakonodaje, torej ne velja več. Ustavno sodišče je izreklo tudi svojo pristojnost za razsojevanje o zakonih, ki so bili izdani pred sedanjo ustavo.

stvu zelo na živce. Djilas je kot dober poznavalec jugoslovanskih in sovjetskih razmer v resnici storil slabo uslugo sovjetskemu in jugoslovanskemu komunizmu, ki sta zdaj spet eno samo telo. Zahodni svet je opozoril na nevarnost nove milejšje taktike svetovnega komunizma. Zato tako hudi napadi nanj, ki se utegnejo izcimiti še v kaj hujšega.

V vzhodnem svetu

Šepilov na Srednjem Vzhodu

Sovjetski zunanji minister Šepilov je na povabilo egiptovske vlade prišel v Egipt, da se udeleži proslav ob priliki odhoda britanskih čet s področja Sueškega prekopa. Šepilov bo pozneje obiskal tudi Sirijo, Libanon in Grčijo. Toda pravi razlogi Šepilovega potovanja na Srednji Vzhod so čisto drugi. Kremelj ima začasno naslednje politične cilje: pustiti, da položaj v Evropi ostane začasno tak, kakor je. Pač pa bo Moskva skušala okrepiti nevtralistične težnje v tistih državah, ki so kakorkoli povezane z Washingtonom. Drugi cilj pa je močna tekma z Zahodom v manj razvitih ali takih državah, ki so pred kratkim postale samostojne in neodvisne. Najvažnejšo vlogo igra v tej politiki Srednji Vzhod. Komaj je Šepilov stopil v Kairo iz letala, je že rekel, da je Sovjetska zveza prijateljica arabskih držav ter je ostro napadel kolonializem in imperializem. Šepilov bo torej skušal navezati arabske države še bolj na Sovjetsko zvezo. Njegov obisk v Grčiji pa je znak sirene za Veliko Britanijo, ki lahko odbije Grčijo od zahodne skupnosti, če ne bo spremenila svoje trmaste politike na Cipru, ki se prej ali slej tako mora končati z britanskim porazom.

Na vrsti je spet Djilas

Ko je Tito šel na obisk v Moskvo, so zahodni časnikarji začeli na raznih straneh in pri različnih ljudeh vrtati, ali se bo zaradi tega jugoslovanska politika kaj spremenila in ali so spremembe v sovjetski politiki, ki so prišle do izraza v ostrih napadih na Stalina, res iskrene. Tako so se obrnili tudi na nekdanjega vodilnega jugoslovanskega komunisto in Titovega sodelavca Milovana Djilasa. Zdi se, da jim je ta odgovoril le na drugo vprašanje. O njem je napisal tudi vrsto člankov za francoski dnevnik »Paris Presse« in ameriški dnevnik »Journal American«. V njih Djilas trdi, da utegne biti novo razdobje, ki prihaja, nevarnejše za Zahod, kakor je bilo Stalinovo. O Hruščevu pravi Djilas:

Pregled pokrajinskih volitev v Italiji

V 79 izmed 92 provinc so se vršile pokrajinske volitve. Na Siciliji, na Južnem Tirolskem, v Dolini Aosta in Goriški provinci ni bilo pokrajinskih volitev.

Navajamo pregled izidov v odstotkih po raznih deželah Italije in sicer z ozirom na demokr. centrum (Kršč. dem., liberal., republ. in Saragatovi socialisti), desnico (MSI in monarhisti) in levico (komunisti in Nennijevi socialisti). V oklepaju so izidi državnoborskih volitev iz leta 1953.

	Demokr. centrum	Desnica	Levica
Piemont	64,50 (53,40)	5,33 (8,50)	30,17 (34,90)
Lombardija	60,72 (54,7)	6,38 (7,4)	32,90 (36,0)
Tri Benečije	68,50 (62,70)	5,24 (6,20)	26,26 (28,90)
Emilija-Romanja	44,12 (42,7)	3,67 (3,8)	52,21 (51,1)
Toskana	48,97 (42,2)	4,32 (4,8)	46,71 (50,5)
Marke	54,82 (52,6)	6,71 (5,6)	38,47 (39,6)
Lacij	47,92 (46,0)	18,07 (19,1)	34,01 (32,1)
Abruci	57,27 (52,5)	14,93 (17,0)	27,80 (29,0)
Kampanja	42,46 (43,4)	30,51 (28,4)	27,03 (26,2)
Apulija	44,53 (43,2)	20,72 (22,4)	34,75 (32,7)
Bazilikata	48,00 (48,3)	18,76 (17,3)	33,24 (32,7)
Kalabrija	52,78 (48,9)	13,82 (16,5)	33,40 (32,1)
Sardinija	55,48 (47,2)	14,85 (20,6)	29,67 (30,3)

Pri občinskih volitvah pa je v 6.093 občinah z manj kot 10.000 prebivalci dobila krščanska demokracija 3.742 občin, socialkomunisti 1.328 občin in ostale stranke 1.023 občin.

NAŠ TEDEN V CERKVI

24. 6. nedelja, 5. pob.: Rojstvo Janeza Krstnika
25. 6. ponedeljek: sv. Viljem, o.
26. 6. torek: sv. Janez in Pavel, m.
27. 6. sredo: sv. Ema, vd.
28. 6. četrtek: sv. Irena, šk.
29. 6. petek: sv. Peter in Pavel, ap.
30. 6. sobota: Spomin sv. Pavla, ap.

*

SV. IRENEJ (140-203) je bil r. v Smirni (Mala Azija). Verskih resnic se je učil pri škofu sv. Polikarpu; ta pa je bil učenec apostola in evangelista sv. Janeza, ki je poznal tudi mnoge druge, ki so »Besele življenja videli s svojimi očmi.« Umrli je kot škof v Lionu na Francoskem.

Kot tak je bil — poleg drugih odličnih

pričevalcev — sposoben pričati o nauku apostolov in o nauku mlade Cerkve. Posebej poudarja dvojce:

a) da so evangeliji pristni, spisani od Mateja, Marka, Luka, Janeza. To je vedno učila in uči sv. Cerkve.
b) da so rimski škofje Petrovi nasledniki, zato papeži. V svoji knjigi: *Proti krivim veram* — našteva vse papeže od Petra do svoje dobe. Poudarja, da morajo z rimsko Cerkvijo soglašati vse ostale cerkvene občine, to pa zastran njene večje prednosti, ker je v nji ohranjeno apostolsko sporočilo.

Bog nam je dal dva stebra resnice: Pisani evangelij ter vodstvo in nezmotljivost papeža.

IZ SV. EVANGELIJA

Elizabeti se je dopolnil čas poroda in je rodila sina. Ko so njeni sosede in sorodniki slišali, da ji je Gospod skazal veliko usmiljenje, so se z njo veselili. Osmi dan pa so prišli dete obrezati in so mu po očetu hoteli dati ime Zaharija. Njegova mati pa je odgovorila: »Nikakor, ampak Janez se bo imenoval!« In rekli so ji: »Nikogar ni v tvojem sorodstvu, ki bi mu bilo takó ime.« Tedaj so pomignili njegovemu očetu, kako bi ga on hotel imenovati. Zahteval je dešičko ter zapisal: »Janez je njegovo ime.« In vsi so se začudili. Pri tej priči so se mu razvezala usta in jezik in je govoril ter hvalil Boga. In obšel je strah vse njih sosede in po vsem judskem pogorju se je o vsem tem govorilo. Vsi pa, ki so to slišali, so si vzeli k srcu in so govorili: »Kaj neki bo iz tega otroka? Zakaj roka Gospodova je bila z njim.«

In njegov oče Zaharija je bil napolnjen s Svetim Duhom in je preproval, govoreč:

»Hvaljen Gospod, Bog Izraelov, ker se je ozrl na svoje ljudstvo in mu pripravil odrešenje.«

*

ROJSTVO SV. JANEZA KRSTNIKA

Obhajamo praznik velikega svetnika: Janeza Krstnika, ki je bil slaven prerok in Odrešenikov predhodnik, mož izredne pokore in velikega vpliva. Poklican je bil za veliko poslanstvo: klicati ljudi k pokori in tako pripraviti pot Gospodu. Torej poseben glasnik božji. Ze od rojstva in še prej je bila božja roka z njim na čisto poseben način. Rodil se je v izredni dobi. Še pred rojstvom je bil posvečen. Ob času rojstva se je zgodil čudež. Celo življenje je delal in oznanjal pokoro. Boril se je zoper greh in moralno zlo; pridigal je z veliko vnmemo, vztrajnostjo in velikim uspehom. Spreobrnil je množice ljudi. Pridobil si je tak sloves, da so ga celo zamenjavali s pričakovanim Odrešenikom. On pa je ostal

ponižen in resnicoljuben. Boril se je za Boga, ne za svojo, ampak za božjo čast, vse do svoje mučeniške smrti. V Janezu je vse gorelo v ljubezni do Boga: Nele z delom in celim svojim življenjem, ampak tudi z lastno prelito krvjo (zaradi svojih strasti in na pobudo pokvarjene ženske mu je dal Herod odsekati glavo) je izpričal svojo neomajno ljubezen do Boga. Umrli je kot mučenik. Padel je kot žrtev greha in kot žrtev stanovne ljubezni. Doživel je visoko čast. Sam Jezus ga je proglasil za največjo osebo starega veka.

Svetnike je treba častiti in posnemati. Sv. Janez Krstnik nam priporoča dvojce: pokoro in svetost. Če hočemo biti veliki posebno pred Bogom, tedaj je potrebno, da opravljamo pokoro in da se z vsemi močmi trudimo za svetost. Pokora daje duši vedrost in veliko moč, svetost pa na tem svetu zadnjo popolnost, veličino, zrelost in globino. Pokorimo se in posvetimo se! Pokora pomeni najprej beg pred grehom in vsem grešnim, pa tudi pametno zatiranje lastne narave, posebno strasti; nadalje, zmernost v jedi, pijači, počitku in zabavah, odpoved in samozatajevanje. Naš razum naj se pokori s tem, da se podvrže Bogu, da se mu ne upira, da veruje, da misli na Boga in razmišlja o Njem itd. Naša volja (in sree) tako, da se Bogu ne izmika, ampak da se mu z ljubeznijo posveti in popolnoma daruje. Cel duh tako, da se ne vda grehu in skušnjavam ter nečimernosti, ampak da kroti in nadzira telo (zlasti oči, domišljijo, čutila in občutke) in da ne išče sebe, svojih užitkov in svoje koristi, ampak da se vsega podredi Bogu, njegovi volji in Njegovim željam. Bog pa želi in zahteva našo vsestransko svetost: svetost v duši, svetost v telesu; svetost v mišljenju in hotenju in besedah in dejanjih; svetost v celim življenju. Ljubezen do Boga obstoji in se pokaže v svetosti.

»Bratje, tako nam s sv. Pavlom kliče Janez Krstnik, to je božja volja: Vaše posvečenje!« — Sv. Janez Krstnik, prosi za nas!

Iz življenja Cerkve

OB SEDEMLETNICI

Dne 19. junija je poteklo 7 let kar se je zadnjič pokazal v javnosti praški nadškof dr. Beran. Nato je bil najprej zaprt v svoji palači, pozneje pa so ga odvedli nekam drugam. V obeh českega ljudstva je postal narodni junak, ki danes posebej duhovni odpor naroda proti komunizmu.

SIN FOSTER DULLES-DUHOVNIK

Kardinal Spellman je dne 16. junija posvetil v kapeli katoliške univerze v Fordhamu 36 novomašnikov, med njimi tudi sina sedanjega državnega tajnika ZDA F. Dullesa. Slovesnost je trajala nad 3 ure in prisostvovalo ji je kakih 800 oseb, družinskih članov in prijateljev srečnih novomašnikov. Družina Dulles pripada presbiterijanski cerkvi, eni najstrožjih sekt protestantske vere. Sin Avery se je spreobrnil h katolicizmu leta 1941, potem ko je z najboljšim uspehom končal vseučiliške študije v Harvardu. Oče, sedanji državni tajnik Združenih držav, je zelo vdan svoji presbiterijanski sekli, kjer opravlja tudi visoko službo višjih duhovnov »eldere«, ki odločajo o vseh časnih in duhovnih stvareh, ki se tičejo vernikov njih sekta. Kljub temu ni niti najmanj nasproten sinu, ko si je izbral novo pot v katoliki-

zem. Predno je zapustil cerkev, kjer je njegov sin prejel mašniško posvečenje, je Dulles izjavil: »Zelo sem srečen in vesel, da je moj sin našel vero in v njej največje zadoščenje. Ponosen sem na svoje tri sinove, ki so vsak po svoje zelo verni in ki so po različnih poteh našli svojo združitev z Bogom.« Novomašnik Dulles je po spreobrnitvi leta 1941 udeležil vojne kot mornariški častnik in je leta 1945, gotov svojega poklica, prosil za sprejem v družbo Jezusovo. Preteklo soboto je po 10 letih priprav bil posvečen.

V nedeljo 17. junija pa je novomašnik Avery Dulles daroval svojo prvo sv. mašo, slovesno novomašniško slavo pa bo v nedeljo v Washingtonu.

MAŠNIŠKO POSVEČENJE V FILMU

V Freisingu so filmali celoten obred mašniškega posvečenja. Morda je bil ta obred prvič predmet barvanega dokumentarnega filma.

PRENOS OČI

Zdravniki so vprašali sv. očeta, če so z moralnega vidika dovoljene operacije, s katerimi se prenesejo oči pravkar umrlega človeka na živega slepca. Večji skupini zdravnikov je pretekli mesec odgovoril sv. oče. Z moralnega in verskega vidika

ni nobene ovire za prenos roženice z mrtvega človeka na živega slepca. Za živega slepca pomeni to veliko korist, mrtvemu pa ni prizadejana nobena krivica in škoda, ker oči zanj sedaj ne predstavljajo nobene dobrine.

Presaditev roženice postane nedovoljena, če krši pravice in čustva tretje osebe, ki ima skrb za mrtvega. To so najbližji sorodniki. Tudi proti izredni volji človeka, ki je umrl, ni dovoljena operacija. Ne sme se zahtevati plačila za prenos roženice, dovoljeno pa je sprejeti kako odškodnino.

VIOLINA GA JE RESILA

Po petih letih komunističnega zapora na Kitajskem se je vrnil na Dunaj pater Fritz Kornfeld. Povedal je, da se mu je sora-merno še dobro godilo, zato ker je izvršen glasbenik. Ko je pred 21 leti prišel na Kitajsko, se je zelo zanimal za kitajsko glasbo. Njegovi muzikalni talenti so ga rešili strahot kitajskih taborišč. Rdeči so ga hoteli izrabiti. Poučeval je glasbo komunistične veljake. Učiti bi moral samo

komunistične pesmi, a pater je izbral njihovo nevednost in jih je učil samo narodnih pesmi. To je trajalo tako dolgo, dokler ga niso odkrili in izgnali.

KATOLISKI ČASOPIS V ARGENTINI

Katoliški časopis El Pueblo bo začel v kratkem ponovno izhajati. Časopis je ukinila Peronova vlada leta 1954, ker je branil pravice katoliške Cerkve: Vlada je nakazala kredit 3 milijonov pesov za poravnano škodo, ki je bila listu svoj čas povzročena.

15.000 DIJAKOV NA ROMANJU

Na binkoštni praznik so pariški dijaki imeli svoje letno romanje v Chartres. Razdeljeni so bili v skupine po 60 oseb, ki jih je spremljal po en duhovnik. Hodili so peš, mnogi vso pot bos. Spotoma so premišljevali skrivnost binkoštnega praznika. Skoz tri dni ni nihče kadil. V Marijini cerkvi v Chartres jim je govoril pariški kardinal Feltin. Letos se je udeležilo romanja 15.000 dijakov.

Obsodba g. dekana A. Simčiča je nezakonita

V zvezi z obsodbo solkanskega dekana g. A. Simčiča smo zastavili nekemu juristu vrsto vprašanj, ki jih objavljamo skupno z odgovori:

»Kaj pravite o tolminskem procesu?«

»Ne poznam v podrobnostih celotne zadeve in zato mi ni mogoče podati izčrpnega dokončnega odgovora. Izjavljam pa, da je civilni sodni postopek v strogo verski zadevi, kot je spoved, nedopusten. Kaj takega more zagrešiti samo sodnik, ki zakonodaje sploh ne pozna in ki je zato poklicno neusposobljen, ali pa forum, ki je imel vnaprej ukaz izreči obsodbo.«

»Menite, da je bil ta proces nezakonit?«

»Sodim, da je težko kršiti bodisi jugoslovansko ustavo bodisi veljavno zakonodajo in sodstvo.«

»V čem je bil protustaven?«

»Jugoslovanska ustava jamči državljanom svobodo vesti in svobodo veroizpovedi. Miličniki v Kobaridu in sodne oblasti so pa izvajale pritisk na spovedanko, da je morala, čeprav nehoti, v zadevi vesti za- tožiti g. Simčiča in obtožbo vzdržati pred sodnijo. Ustava jamči dalje verskim družbam svobodno izvrševanje verskih obredov. Predstavniki verske družbe, g. Simčič, je bil pa tu klican na obračun in kaznovan zaradi zvestega izvrševanja verskega obreda, t. j. delitve zakramenta sv. pokore. Ustava dalje določa, da je Cerkve ločena od države. To pa pomeni, da država ignorira Cerkve, a je niti ne podpira niti ne ovira, da se v cerkvene zadeve ne vmešava niti v dobro niti v slabo. Tu pa se je državna oblast vmešala v eminentno duhovno zadevo, kot je sv. spoved, in je zaradi nje obsodila duhovnika. Zato ni dvoma, da je okrajno sodišče v Tolminu težko kršilo jugoslovansko ustavo.«

»Rekli ste, da je tolminski proces kršil tudi jugoslovansko zakonodajo. Bi nam lahko kaj več povedali o tem?«

»Zakon o pravnem položaju verskih skupnosti v Jugoslaviji, ki je izšel maja 1953, proglašja v 1. členu, da je »izpovedovanje vere zasebna zadeva državljanov. Tu pa so iz spovedi — ki je najintimnejša vseh zasebnih zadev — uprizarili javni zločini, ki ogrožajo obči blagor. V 5. členu zakon prepoveduje »izzivanje ali razne-manje verske mržnje« in prav tako proglašja za nezakonito vsako »preprečevanje verskih obredov in drugih izražanj verskih čustev.« Tolminski proces in pisanje »Primorskih novic« pa načrtno raznemata »versko mržnjo«, ko mečeta tako temno luč na spovedovanje, in dejansko »preprečujeta verske obrede in izražanje verskih čustev«, kajti slična obsodba ni nič drugega kot strahovanje duhovnikov in zostravanje vernikov, ki nimajo tako več gotovosti, da ne pridejo pred sodišče zaradi zadev, ki so jih obravnavali v spovednici. Člen 13. pa določa, da se morejo »verski obredi svobodno opravljati v cerkva-h«, to je, da sme duhovnik v cerkvi svobodno deliti svete zakramente, za kar ga civilna oblast ne bo klicala na odgovor. Toda tudi ta obveznost, ki si jo je država prevzela, je bila v primeru g. Simčiča poteptana.«

»V tolminskem procesu so morda prekršili tudi kazensko sodstvo?«

»Brezdvomno! Kazensko pravo vsake države vnaprej določa kazniva dejanja, to je delikte ali zločine, za katere sami more kdo biti kaznovan. Kjer pa ni kaznivega dejanja, zločina, ne more biti kazni. Jugoslovansko kazensko pravo ne vsebuje med zločini upravljanja zakramenta svete spovedi, zato pa ne more nihče biti obsojen zaradi svete spovedi. Kjer ni zločina, ni kazni!

konita, ne pa jo v danih pogojih nasvetovati!«

»Kaj pa pravni predpisi sodnega postopka? Je bilo tu vse v redu?«

»Rekel sem že, da smatram za skrajno nepostavno, da so poklicali pred civilno sodišče duhovnika v izključno verski zadevi, ki ni in ne more biti civilno kazensko dejanje. Vsebinsko obtožnica je sama po sebi absurda: da bi katoliški spovednik spovedanko nagovarjal k razporoki. Resen sodnik bi kaj takega odklonil z vsega početka. Sicer pa je vsaka sodna obravnava v spovedni zadevi brez pomena zaradi spovedne molčečnosti.

Sodniki so zagrešili težko nezakonitost zlasti pri dokazovanju. Zakon ukazuje, da mora tožitelj dokazati zločin, sicer se toženec oprosti. Klasični način dokaza je soglasna izpoved dveh prič. Tožiteljica — spovedanka — je pripeljala za pričo — moža! Kje pa je bila druga priča? In mož? Le kaj je mogel pričati? Kar mu je žena doma povedala! Tedaj pa ni bil več samostojna priča, ki priča po lastnem znanju, kar je sam videl ali slišal. Jasno je torej, da obtožba ni bila dokazana. Sicer pa ne izhaja iz sodne razprave niti to, da je bila ženska pri spovedi pri g. Simčiču. Spovedovali so namreč razni spovedniki, ki so večkrat menjali spovednice.«

»Kakšna je torej vaša končna sodba?«

»Obsodba solkanskega župnika in dekana g. Andreja Simčiča je nezakonita, ker so tolminski sodniki grobo kršili jugoslovansko ustavo, jugoslovansko obstoječo zakonodajo in jasne predpise sodnega postopka. Če bi se kaj takega dogodilo v svobodnem kulturnem svetu, bi prišli pred sodišče sodniki sami!«

»Podobno tako kot stavijo sedaj pred sodbo rajnega Stalina?«

»Da, približno tako.«

SKUPNO ROMANJE V OROPO



Povsod se budi zanimanje za skupno romanje v OROPO (nad mestom Biella v Piemontu). Ze slike iz tega kraja so lepe, dalje hribi in gore v ozadju, tako da bo lepo ne samo romanje, ampak tudi izlet v planinski svet. In prav to je naš namen, da vsako leto najdemo lepo, primerno točko, ki razveseljuje duha in sree.

V zvezi z našim romanjem smo slišali in dobili več vprašanj.

1. Kako je mogoče napraviti v enem dnevu tisoč kilometrov, ko pa se že do Zabuc pošteno utrudim? — Menda skoro vsi veste, da se je ta romarica pošteno ustela. Pot je dolga v obe smeri tisoč kilometrov, v eno pa samo nekaj nad 500 km. Torej pogum in veselo na pot! Seveda jasno povemo, če komu vožnja v avtobusu škoduje, naj se ne prijavi.

2. Zakaj pa nedeljska masa 22. julija in s tem prvi daljši odmor že takoj v Stivanu in zakaj bo tretji dan romanja kosilo in tako dolg odmor v Milanu, ki je še tudi blizu Oropo. Mi mislimo, da je treba v prvih urah dolgega potovanja napraviti velik kos poti in potem prvi odmor. — Ta predlog se nam zdi zelo praktičen in pomislek zelo upravičen in ga bomo na prvi seji romarskega vodstva upoštevali in pretresli.

3. Neki študent se zanima za hribe in gore nad Oropo in vprašuje, koliko lir bo moral žrtvovati od Oropo do vrha gore Camino (2.400 m). — Od Oropo do jezera Mucrone pelje vzpenjača za 350 lir, na prvi vozi »sedlača« za 400 lir. Cena je v obe smeri. Vožnja do vrha traja slabo uro.

4. Ali je res, da bomo morali zadnje pol ure pred Oropo iti peš po strmih hribu? Do cerkve vozi tramvaj in avtobusi. Torej mi se pripeljemo prav udobno do našega cilja.

To je nekaj vprašanj in odgovorov. Vprašuje še naprej in bomo radi vse pojasnili. Zlasti pa pravočasno predlagajte vse lepo in koristno za čim lepši načrt in

spored našega romarskega izleta.

Torej: romanje se vrši neprekinjeno v nedeljo, ponedeljek in torek: 22., 23., 24. julija. Stroški: 6.500 lir, s tem je plačana vožnja, vsa prehrana v Oropo in na poti domov in dvakratno prenočišče v Oropo. Prijavite se pri svojem duhovniku in sicer samo od 25. junija do 2. julija. V Gorici sprejema prijave g. Kleindienst.

Vodstvo romanja

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

SOLKAN

Ljudje so prinesli vest, da g. župnik iz Solkana Andrej Simčič ni še v zaporu. Zadnji trenutek, ko bi moral pod ključ, so mu oblasti dovolile, da lahko ostane na svobodi, dokler ne bo rešen novi priziv, ki ga je vložil zoper krivično obsodbo. S tem dopolnjujemo naše poročilo od zadnjice. Pač pa sta v zaporu Ivan Kobal, župnik v Črnem Vrhu, ki ga že dva tedna imajo zaprtega v Solkanu, ter Gulič Alojz, župnik v Vremah na Pivki, ki je zaprt v Kopru.

NOVOMASNIKA

Na binkoštni praznik je v Clevelandu v cerkvi Marije Vnebovzete pel novo mašo č. g. Karel Schneider, v cerkvi sv. Vida pa č. g. Anton Rebol, kateremu je pridigal prevz. škof dr. Rožman. Obema rojakoma želimo mnogo blagoslova božjega na življenjski poti.

STAVKA ONSTRAN MEJE

V kamnolomu v Opatjem selu so pretekli teden stavkali delavci, ker že tri mesece niso prejeli plače. Noben miličnik si ni drznil v kamnolom med stavko. Doslegli so, kar so želeli.

Danderji hudo skrbijo „Novi list“

Odvetnik dr. Dander je povzročil razkol pri zadnjih občinskih volitvah v »Volks-partei«, to je v stranki južnih Tiroleev. Kakor piše »Novi list« 7. in 14. junija, je dobil baje ta mož od Italijanov pet milijonov lir za svojo volilno propagando. Nemški južnotirolski poslanci so se obrnili na ministre, da jim pojasnijo, kako je s to zadevo. Tudi mi bi radi, da bi vlada točno objavila, komu je dajala podporo. Potem bo postalo vsem znano, da ni »Slovenska katoliška skupnost« nikoli prejela niti beliča podpore. Zakaj na SKS se je spravil, kot je že poročal »Kat. glas«, »Novi list« (7. jun.). Privlekel je za pričo nekega govornika Botterija, kateri je hvalil SKS, češ da se edino ta organizacija protivi narodno obrambni skupnosti slovenskega ljudstva. »Kat. glas« je že dvakrat poročal, da navaja Botteri za dokaz temu dejstvo, da SKS ni vstopila v skupščino slovenskih županov in občinskih svetovalec. Noče pa povedati »Novi list«, da je tista skupščina odklonila predlog, da bi bila SKS neposredno zastopana v tej skupščini. Kljub temu je SKS izjavila svojo solidarnost s to skupščino. »Novi list« pa gre preko tega, ker hoče na koncu svojega uvodnika povedati, da je poseben sklad za »italijanstvo« namenjen tudi tržaškemu ozemlju, in zastaviti vprašanje: Kdo nam jamči, da ne žive tudi med nami slovenski Danderji. Tudi 14. junija spet izjavlja, da ni izključeno, da žive med nami različni slovenski Danderji, ki pod narodno zastavo razdirajo edinstvo našega ljudstva.

ISCIMO SLOVENSKE DANDERJE!

Osvetimo spomin na komaj pretekle dogodke. Znano je, da je vladni generalni komisar poslal svoj čas v nabrežinsko občino za nekaj ur posebnega komisarja, ki je v imenu občine odobril prodajo občinskega zemljišča v raznarodovalne namene, česar ni hotel storiti tedanji župan. Isti župan ni dovolil vpisa okrog 800 svežih beguncev v volilni seznam, ker niso imeli v občini stalnega bivališča; stanovali so namreč v seslanskem hotelu. Znano pa je tudi, da so pri zadnjih volitvah volili be-

gunci, ki so natrpni po barakah in kasarnah. Vsem je še sveže v spominu, da se je zagnal »Novi list« z vso gorečnostjo proti »Slovenski listu«, na kateri je kandidiral dosedanj župan. Tako je pomagal »Novi list« s svojimi prijatelji, da sedi danes v nabrežinskem občinskem svetu šest Italijanov, dočim je iz njega izključen dosedanj slovenski župan in njegovi slovenski sodelavci. — In še en primer! Ko se je pojavila pri zadnjih volitvah v tržaški občini »Slovenska lista«, ni »Novi list« od vseh trinajstih predloženih list napadal nobene s tako verno, kakor prav »Slovensko listo«. Najprej jo je hotel celo zanikati in je dobesedno zapisal: Zakaj ni slovenske liste. Potem je pokazal svojo slovensko narodno opredeljenost s tem, da je agitiral za italijansko listo »Unione Triestina«, ki bi mogla biti priporočljiva za Italijane, dočim bi pomenil volilni nastop Slovencev pod to listo demoralizacijo naše narodne zavesti, posebno ker je imela komaj proti koncu tri slovenske kandidata. Prvi je bil šele na 21. mestu. Ko »Novemu listu« na tem ledu spodrsnilo, je začel priporočati »Slovensko listo«, kateri je prej na vse načine oblatil in opljuval. Morda je to delal v dobri veri, toda če bi mi hoteli po metodi »Novega lista« iskati Danderjev, bi lahko rekli: To bi utegnili biti sabotaža slovenske stvari v korist Italijanov.

KAM TRKLJAJO MILIJONI?

»Novemu listu« morda nikoli ne pride na misel neka važna okolnost. V naših vrstah ni poklenih politikov in novinarjev. Vsak se preživlja s svojim skromnim poklicnim zaslužkom. Naše obleke niso dragocene, ne vozimo se v avtomobilih in na vlakih ne sedamo v prvi razred. Tam okrog »Novega lista« pa so ljudje, ki se bavijo izključno s politiko in novinarstvom in se dokaj lepo oblačijo, lagodno živijo in na njih ni sledov skromnega načina življenja. Morda bi tudi ta okolnost pripomogla, da bi »Novi list« laže ugotovil, kje so slovenski Danderji, ki morda uživajo podporo posebnih skladov.

Pisemce „Primorskemu“

Oprostite, gospod urednik, da moram Vas in bralce moriti s tako stvarjo, kakor je »Primorski dnevnik«. Toda če človek na lepem dobi govno na glavo, ga skuša pač čim prej in čim gladobneje vrniti njegovemu lastniku.

Radio Trst A je v svojem »Kulturnem obzorniku« dne 13. junija na kratko poročal o smrti znanega slovenskega časnika in javnega delavca Jožeta Kesslerja. Omenil je tudi pokojnikovo prepričanje ter politično idejo, za katero se je boril.

Zaradi tega radijskega sporočila je »Primorski dnevnik« — po kdove kakšni nezapopadljivi logiki — božjastno napadel — mene! Zmerja me, da naj bi bil fašist; da razbijam Jugoslavijo in da moje sodelovanje na tržaškem radiu moti prijateljske odnose med Jugoslavijo in Italijo...

Kakor vedno, kadar se »Primorski« ne previdno zaleti vame, je tudi tokrat zapisal nekaj preveč, nekaj pa premalo in je stvar treba dopolniti.

Vse do preteklega tedna sem bil prepričan, da velja dejstvo, da bi kdo bil fašist, v taboru titovskega socializma danes kot izredno priporočilo.

Tito je na primer še včeraj bil za ves komunistični rdeči svet fašist, a pogledjte, kako mu danes to nese! Človeku bi bilo skoraj žal, da ni nikoli bil fašist, saj bi se zdaj znašel, če že ne v preveč častiljivi, pa vsaj v zelo donosni družini!

Za zadnje volitve je bilo med Slovenci na Tržaškem v prometu na tisoče fotografij titovske gospodarske veličine dr. Oblaka, v uniformi fašistovskega centuriona, s pipcem za pasom in s sinjo opasico čez ramo. In vendar ta nekdanji izpričani črnosrajčnik danes v vsem ugledu sedi na eni najtežjih titovskih blagajni v Trstu, tisti za Kulturni dom, ki jo je s 160 milijoni lir nakrmila rimska vlada, katero titovci tudi pogosto zmerjajo da je... fašistična.

Če ima »Primorski dnevnik« kako podobno fotografijo o meni, naj mi jo takoj pošlje, da si bom z njo pomagal na kako tako mesto in ne bom s sodelovanjem na radiu prisiljen kratiti spanja njegovim urednikom...

Podobna želja glede vseh vrst fašizma me obhaja, kadar se spomnim, da je dr. Janko Jez, med slovenskimi razumniki v Trstu edini predvojni jugofašist ljutičevskega kova, bil glavna privlačnost titovsko-komunistične liste pri občinskih volitvah v Nabrežini in se mu baje obeta celo župansko mesto...

Razglabljanja o tem prijemljivem in donosnem fašizmu bi človek kdaj rad bral v

odločajo na Radiu Trst A, čeprav bi komando tam zelo rad dobil v roke »Primorskije«.

Pač pa je res, da dobremu razmerju med dvema državama škodi, n. pr. če ena izmed njiju pošilja za svojimi ljudmi, uživajočimi gostoljubnost druge države, agente svoje politične policije — in to po nalogu svojih najvišjih predstavnikov — da skušajo s obljubami, denarjem in grožnjami pridobiti te ljudi za nečedno volunost na škodo države, v kateri prebivajo.

Prav tako moti dobre odnose med dvema državama, če konzul ene izmed njiju kliče pred volitvami k sebi državljane druge države in jim obljublja vse vrste pomoči ter neomejene denarje, če bodo te ali oni svoji listi dali program in pečat tiste ideologije, ki je na vladi v njegovi državi.

Podatke za razpravljanje o tej res nevarni in škodljivi ter po mednarodnem pravu prepovedani kalitvi odnosajev med dvema državama pa lahko »Primorskemu dnevniku« dam jaz — z imeni, datumi in drugo municijo, ki lahko udari huje in na širše kakor pa prežvečena psovka fašist, v katero glede mene niti Kraigher, niti Renko, niti Besednjak sami ne verjamejo.

Mirko Javornik

Trst, 18. junija 1956.

Lurd jih moti

Tedenska tribuna, ilustriran tednik, ki izhaja v Ljubljani, je v številki dne 7. junija t. l. prinesla članek »Industria čudežev v Lurd«. V tem članku pravi Tribuna, da je lani neka Terezija Valot promovirala na pariškem vseučilišču Sorboni za doktorico zdravilstva z disertacijo, v kateri je baje razkrila in pojasnila čudežna ozdravljenja v Lurdu. Doktorica trdi v svoji razpravi, da je odkrila razne potvorbe glede življenja Bernardke Soubirous in prvih čudežnih dogodkov. Največjo krivdo pa za čudeže v Lurdu nosi po njenih trditvah dr. Dozous, ki je prvi opisal čudežno ozdravljenje svojega pacienta Bourietta. Ta opis da je nato dvignil množice, ki so začele trumoma hiteti k lurski votlini, kjer so mnogi ozdraveli.

Taka je v kratkem ta znamenita razprava, o kateri meni TT, da dokazuje sleparijo lurskih čudežev. Toda glej smolo: Čeprav je preteklo že eno leto od one razprave, ljudje še vedno hite v Lurd v nezmanjšanim številu in čudeži se tudi prav tako gode kot prej. Tako poročajo, da je ob letošnjem avstrijskem romanju bolnikov v Lurdu, ki se je vršilo dne 7. maja, čudežno ozdravel 39-letni Robert Oppenlander iz Inomesta. Pet let je bil že popolnoma slep. Pri drugi potopitvi v lursko vodo je spregledal. Zdravniki so že izjavili, da je ozdravljenje popolno. Da bo pa Cerkev izrekla sodbo o ozdravljenju, da je zares čudežno, bo pa preteklo verjetno še celo leto.

Pogorela je torej gospa Valot in z njo uredniki TT ter vsi, ki z njimi menijo, da so lurski dogodki in čudeži le sleparija. Predolgo traja ta sleparijska, čez dve leti bo sto let, Stalina, ki je ljudež varal, so razgalili že tri leta po njegovi smrti. Lurski dogodki in čudeži pa po sto letih za, dobivajo vedno nova potrdila svoje resničnosti. Taka so pač božja dela.

Togliatti v težavah

Nekateri italijanski listi že nekaj časa pišejo o težavah, v katere so zabredli italijanski komunisti. V težave jih je spravila objava celotnega besedila govora, ki ga je imel Hruščev na XX. kongresu sovjetske komunistične partije. Celotno »Unita« piše, da je to poročilo razburilo in vznemirilo italijanske komunistične delavce. Komunisti očitajo Togliattiju, zakaj jim ni prej povedal, da je bil Stalin taka propalica, kot trdi Hruščev. Če tega ni vedel, je dovolj slabo; če je vedel, pa je še slabše, ker je italijansko delavstvo zavestno varal in gradil vso komunistično stavbo v Italiji na »zaščitnika delavcev in očeta narodov« Stalina. Zato zdaj med komunisti vre in se pojavljajo znaki krize v italijanski komunistični partiji. Tako je prav. Čim globlja bo ta kriza in čim večji bo notranji razkroj med komunisti, tem bolje bo za vse. Končno naj omenimo, da je Togliatti skušal rešiti krizo s tem, da se je z nekako rezervo v dolgem članku pridružil obsodbi Stalina. Pravi, da se morajo italijanski komunisti iz Stalinovih napak učiti ter izdelati lastno pot za svojo politiko, ki pa bo prav tako komunistična in nevarna za resnično svobodo.

Tretji očitek »Primorskemu« pravi, da moje sodelovanje na Radiu Trst A moti prijateljske odnose med Jugoslavijo in Italijo ter škodi dobremu razmerju med njima.

Moje sodelovanje na radiu lahko škodi ali — upajmo — koristi samo slovenski besedi in slovenski kulturi. Vemo, da je služiti danes v Trstu tema dvema za titovske socialiste greh. Jaz jima bom, dokler mi bodo pustili tisti, ki za zdaj še

KOROŠKO PISMO

Življenje naših Korošcev je zadnje čase bilo osredotočeno okrog dveh dogodkov, ki sicer medsebojno nista tesno povezana, pa vendar zelo značilna za tukajšnje razmere.

Dne 13. maja so bile državne in pokrajinske volitve, pri katerih je šlo predvsem za odločitev, ali naj v državi prevladuje način gospodarjenja po sistemu čim večje kolektivizacije, kar zagovarjajo socialisti, ali pa na osnovi privatne lastnine in spodbude ob soudeležbi in kontroli države, kar zagovarjajo krščanski demokrati. V ospredju je bil primer petrolejskih vrelcev, ki predstavljajo eno največjih zakladov avstrijskega narodnega gospodarstva. Krščanska demokracija je izšla iz teh volitev precej okrepljena. — Kaj pa slovenski Korošci ob teh volitvah? Težka je bila njih odločitev. Kar je tukaj še titoveev, so po ukazu podprli pri obojnih volitvah socialiste, čeprav niso bili njih glasovi prav zelo zaželeni; narodno zavednejši titovci so se pa tudi volitev vzdržali. V katoliškem narodno zavednem taboru je bil splošen odpor proti metodam delovanja in pisanja koroške ljudske stranke, ki nikdar ne zamudi prilike, hujskati proti pravcem Slovencev. Poleg tega je pa tudi — kakor v zasmeh — postavila nekdanjega voditelja Hitlerjeve mladine prof. Einspielerja na svoji kandidadni listi kot zastopnika »windisarjeva«, to je slovenskih Korošcev, ki govorijo koroška narečja, pa ne marajo slovenske besede v šoli, uradih, na javnih poslopih itd. Zato je deželna ljudska stranka dobila nad tri tisoč glasov manj, kot vsedravnna ljudska stranka na koroškem ozemlju, na kar so opozarjali tudi številni avstrijski časniki.

Drug, vse važnejši dogodek, pa je bil dan katoliške mladine na nedeljo presvete Trojice. Slovesna in mogočna izpoved katoliške misli iz nastopa nad šest tisoč udeležencev — samih fantov in deklet iz vse Koroške. Dobra četrtina teh je bila slovenske narodnosti, kar so jasno pokazali pri vseh skupnih nastopih na predvečer ob blagoslovu kresa s pesmijo in govorjeno besedo; prav tako pa tudi ob veliki maši na dvorišču deželnega dvorca, kjer so potrdile bitnost naše kat. mladine klene besede nadpastirja v slovenskem jeziku. Ob strunnem koraku, odločnem nastopu, krepkem odmevu pesni in zvokih naše godbe na celovških ulicah se je ta dan v nas znova potrdila vera v našo nezlomljivo moč in rast, čeprav nasilno hočejo izbrisati sleherno sled stoletnih dokazov našega življenja na ozemlju lepe

Koroške.

Popolne tega dne je bila dvorana Kolpingovega doma dvakrat polna naše mladine; tam je bila namreč akademija, pri kateri so sodelovali razni podeželski fantovski in dekliški krožki; jedro pa so tvorila dekleta, ki so letos končale gospodinsko šolo v St. Rupertu in v St. Jakobu — in teh deklet je čez sto, ter fantje iz kmetijske šole v Tinjah.

Tako je pri nas na Koroškem; poleg številnih grenkob je še tudi marsikaj lepega in upanja polnega.

SLOVENSKI TABOR

1. julija 1956 na Repentabru

bo največja slovenska prosvetna prireditev vseh zamejskih Slovencev, kar smo jih imeli v zadnjih letih.

KOROŠKI SLOVENCİ bodo izvajali svojo prvo pevsko igro o Miklovi Zali.

GORIŠKE SLOVENCE bo zastopal mešani pevski zbor SKPD.

TRŽAŠKI SLOVENCİ pa bodo poslali na oder svoje igralce Slovenskega odra, ki bodo odigrali Tržaško legendo, misterij, o sv. Justu, ki ga je napisal Mihael Jeras.

Poleg tega nastopajo še solisti, pesniki in pisatelji. Bogat program bo gotovo ugajal vsem, ki bodo ta dan na Repentabru.

Slovenci, črpajmo moči za našo narodno življenje ob živih virih!

Pokažimo z veliko udeležbo, da Slovenci še živimo!

Združite udeležbo z izletom!

VPRAŠUJETE — ODGOVARJAMO

Bojimo se, da se bo 1. julija ponovilo na Repentabru to, kar se je zgodilo v Steverjanu na dan praznika česenj. Velika skupina gotovih gostov je ostala doma, ker so imeli prav tisto nedeljo cerkveni shod. To se je zgodilo kar v dveh krajih. Zakaj se prireditelji naših redkih skupnih kulturnih prireditev ne pomenite med seboj in pravočasno? Slovenka

Takšno vprašanje oziroma opazko je treba sprejeti in se zanj zahvaliti. Kakor je bilo v Steverjanu pozno spreminjati načrt zadnjega nedelja, tako je verjetno pozno tudi sedaj za Repentabor, ker nam je znano, da imajo na prvo nedeljo v mesecu razne kongregacije svoje shode, na Tržaškem menda kar vse in teh jih je pet po številu. Mislimo pa, da se more z dobro voljo vse urediti in oboje doseči. Težko je upoštevati vsako oviro, zlasti še za Repentabor, ki pridejo udeleženci celo s Koroške. Za letos samo prosimo, naj vse katoliške skupine povabijo svoje članstvo na Repentabor in naj se tam pripravi pred prireditvijo kratek skupni shod v cerkvi za vse, ki to želijo. V naslednji številki objavimo uro pobožnosti v cerkvi na Repentabru in to naj bo v nadomestilo za shode v posameznih krajih. To je le naš predlog in naša želja v skupno korist!

Mašniško posvečenje na Sv. gori

V nedeljo 24. junija bo v Marinem središču na Sveti gori v mašnika posvečen č. g. Danilo Cimpric, ki je doma iz Volč pri Tolminu. Posvetil ga bo naš solkanski rojak, prevzvišeni škof z otoka Krka, ki je pred prvo svetovno vojno služboval kot profesor bogoslovja v Gorici in kateremu bo tudi letos v jeseni poteklo 50 let, odkar je bil v Rimu sam posvečen v mašnika.

Obema, prevzvišenemu posvečevalcu in častitemu novomašniku, iskreno čestitamo in jima želimo, naj večni Duhovnik na priprošnjo svetogorske Matere božje izlije nanju obilico svojega blagoslova. Na mnogo leta pri delu v vinogradu Gospodovem!

VISINA VPLIVA NA HRANO

Nekaterih jedi človek v določenih višinah pri letanju ne more prenesti. Tako na primer postane kuhana cvetača (karfijola) v višini 3000 metrov pravi strup za človeka.

KORISTNA IZNAJDBA

Nekateri tehniki preizkušajo novo iznajdbo, ki naj bi preprečila nesreče s plinom. Gre za električni zvonec, ki bi se oglašil takoj, ko bi bila v zraku najmanjša količina plina.



Počitniške kolonije

Vladni komisariat je tudi letos obljubil trem slovenskim dobrodelnim društvom v Trstu: SLOKAD-u, Vincencijevi konferenci in Slov. dobrodelnemu društvu ter devinsko-nabrežinski občini potrební denar, da se 672 slovenskim otrokom poskrbi enomesečne počitnice v kolonijah.

Dne 2. julija odpotuje 100 otrok v gorško vas Paularo (700 m nad morjem) v Karniji. Vodi jih Slokad. Isti dan odpelje v Devin SDD 80 otrok v morsko kolonijo. Slov. Vinc. konf. bo letos prvič šla v gore in sicer v Naborjet v Kanalski dolini s 100 otroki. Dev.-nabrežinska občina organizira že več let mešano kolonijo (slovensko-

vršila zunanja slovesnost nove maše letos. Začetek ob deseti uri.

SOLSKA RAZSTAVA

Kogar je tam prvi teden v juniju zanesla pot v svetoivansko slovensko osnovno šolo, je imel lepo priložnost, da si ogleda šolsko razstavo naših najmlajših. Naše vestne učiteljice so jo pripravile otrokom v veselje, staršem in vsem, ki jim je pri sreču slovenska mladina, v pričevanje, kako pod njihovim vodstvom raste mladi rod.

Za to priliko so bili vsi razredi osnovne šole prirejeni v lepe razstavne prostore. Ko si stopal skozi njega, so te od vseh strani pozdravljali prvi izdelki naših mladih.

Bongiorno, znani napovedovalec na ital. televiziji. Izvoljeni par bo dobil trisobno opremljeno stanovanje, obleko za ženina in nevesto, listek za brezplačno ženitovanjsko potovanje in še druge ugodnosti.

Dolina

V Dolini so imeli v zadnjih dnevih kar tri šolske razstave, ker imajo kar tri šole: industrijski tečaj, osnovno šolo in še otroški vrtec. O vsaki razstavi je treba reči, da so mladi prireditelji zaslužili veliko pohvalo, saj so naredili, kar so mogli. Res pa je tudi, da je v vsaki razstavi skrito srce in oko našega učiteljstva, ki se vsako leto toliko trudi za ta velik praznik ob zaključku leta.

Poleg razstave je bila tudi prireditev v dvorani. To pot so nastopili mladi Butaleci s svojim Cefizljem in policajem. Prof. Toroš, ki našo mladino tako lepo uči materinskega jezika, je pripravil pravo šolsko revijo, v kateri skupno s Cefizljem nastopajo kar celi razredi. V prijetni obliki nam recitirajo najlepše deklamacije, dokler jih Cefizelj ne prestraši, ki ga pa končno policaj le užene in tako nastane mir v Butalah. Prireditev je režiral g. učitelj Strnad v veliko zadovoljstvo gledalcev in igralcev. Škoda je le, da je dolinski oder nekoliko premajhen za take velike nastope. — Razstava v otroškem vrtec je odprta še do 25. junija in si jo še lahko ogledate.

Rojan

Kot številne osnovne šole je tudi naša zaključila šolsko leto z lepo razstavo. Odprta je bila od 10. do 13. junija. Razstavljenih smo videli mnogo lepih stvari. Zelo bogata so bila zlasti dekliška ročna dela. Dečki so pokazali lepe lesene izdelke porisane z narodnimi ornamentami. Razstava sicer ne odkrije vsega truda med šolskim letom, a staršem in prijateljem

šole vsaj delno pokaže skrb naših učiteljic.

19. junija je precej naših otrok poromalo na Staro goro. Gotovo bodo tudi med počitnicami pridno hodili k sv. maši in sv. zakramentom. Ta teden ima naša Marijina družba duhovne vaje, ki jih vodi: misijonar g. Jože Vidmar.

Opčine

Preteklo nedeljo so nas na tihem brez vsake reklame presenetili in razveselili mladi Openci na marijaniškem odru. Mladi igralci so nam lepo podali Rehčovo igro Mandrske hlače. Igra je vesela in zelo poučna. Mladim igralcem kličemo, veselo in korajžno naprej!

Zaključek šole v Domju

V nedeljo 10. junija ob 8.30 je bila odprta razstava. Po sv. maši so si starši in drugi vaščani ogledali lepo razstavljena ročna dela učencev. Vsem je razstava zelo ugajala, posebno starši in učitelji so bili ponosni na lep uspeh! Zelo so ugajale lepe blazine in narodnih barvah in prti v narodnih in drugih motivih. Srčkane so bile oblečke in torbice s prvimi ubodi, ki so jih izdelale učence prvega razreda. Tudi deška ročna dela so napravila lep vtis.

Zaključna šolska sv. maša pa se je vršila v soboto 16. junija v šoli. Med sveto mašo, ki jo je daroval č. g. Kunčič, misijonar v Čilu, so otroci lepo prepevali in molili pod vodstvom svojega kateheta č. g. Živica Marjana in učiteljic. Sv. maše so se udeležili tudi starši otrok. Ob zaključku je č. gospod nagovoril starše in učence s primernimi besedami.

Po sv. maši so se učenci zbrali v učilnici, kjer so z igrice »Luknja v namiznem prtuc«, deklamacijami, petjem in rajalno vajo, pozdravili in se zahvalili staršem, č. g. katehetu in učiteljicam za njihov trud.

Nato so prejeli spričevala in se vsi veseli in zadovoljni razšli.

Toča v goriški pokrajini

V petek zjutraj se je nad Gorico razbesnela nevihta, ki pa v mestu samem ni prizadela škode. Huje so bile prizadete vasi, Standrež, kakor tudi Vrtojba in Renče na jugoslovanski strani. Tu je toča hudo pobila trne nasade in polja, tako da je uničila dober del povrtnine in koruze. Le pšenica je bila manj prizadeta.

Dobrodelni srečolov

V soboto 23. t. m. bodo odprli v dvorani Petrarca razstavo dobitkov dodeljenih za srečolov v korist goriški ubožnici v ulici Baiaumonti. Razstava bo odprta do 29. junija. Posamezna srečka stane 25 lir; Goričani bodo gotovo z veseljem podprli to: za sluzno in potrebno ustanovo.

Izidi na slov. gimn.-liceju

SLOV. GIMNAZIJA-LICEJ

V 4. gimnaziji so izdelali: Bednarik Marjan, Kacin Metka, Kerševan Silvan, Kleindienst Ksaverij, Komac Lučka, Sfiligoy Majda in Vizintin Franka. — Šest dijakov ima popravne izpite, pet pa jih je bilo zavrženih.

V 5. gimnaziji so izdelali zrelostne izpite: Brumat Irena, Makuc Mirko, Mikulus Aleksandra, Primožič Mirko in Susić Emidij. Osem dijakov ima popravne izpite, trije pa so bili zavrženi.

V 1. liceju so izdelali Bednarik Joško, Bravč Renat in Budihna Anamarija. Ostali imajo popravne izpite.

V 2. liceju sta izdelala: Černic Ivan in Colja Jožef, ostali imajo popravne izpite.

V 3. liceju so vsi pripuščeni k maturi.

Podgora

Pretekli četrtek smo ob obilni udeležbi duhovnikov in vaščanov pokopali znano 70-letno gospo Marijo Brezigar, rojeno Bizjak, mater č. g. Hildija Brezigarja, kaplana v Marianu. Pokojnica je z družino že veliko let živela v Vicenci, kamor je bil njen mož službeno premeščen. V preteklih dneh pa se je dobra gospa tam podvrgla operaciji, a je potem nenadoma oslabela. Zelela pa je izdihniti in potem počivati v domači zemlji. Zato so jo prepeljali v bolnico v Gorico in je tam res tudi kmalu umrla. Bila je zavedna krščanska in slovenska mati. Vzgojila je sina duhovnika in hčerko redovnico. V njeni družini so vedno radi brali katoliške časopise. Mohorjeve knjige itd.

Č. gospodu Hildiju in vsej družini ter številnim sorodnikom naše sožalje, njej pa, ki je bila zvesta naročnica »Katol. glas« blagoslovljeni pokoj v domači zemlji.

OBVESTILA

DELITEV ŽIVEŽA BEGUNCEM. V torek 26. junija ob 8.30 bodo prejeli živež begunci, ki so bili deležni delitve obleke, od abecedne črke A do L vključene. Ostali pa v sredo 27. ob 2.30. Vsi naj se oglašijo naravnost v skladišču v ulici S. Gabriele.

OBČNI ZBOR SIROTIŠČA. V torek 3. julija ob 4. uri pop. bo v prostorih Sirotišča redni občni zbor z običajnim dnevnim redom. Vabljeni vsi člani.

Predsednik

OPOZORILO. SKPD sporoča, da bo knjižnica na Placuti med počitnicami zaprta. Naprošamo vse čitatelje, ki imajo že čez dva meseca izposojene knjige, da jih vrnejo na praznik sv. Petra in Pavla zjutraj, ko bo knjižnica v ta namen še odprta.

SOLSKA RAZSTAVA. Državna nižja industrijska strokovna šola s slovenskim učnim jezikom v Trstu (Rojan, ul. Montorsino št. 8/III.), priredi ob zaključku šol. leta **RAZSTAVO**

deških in dekliških ročnih izdelkov tekočega šolskega leta. Razstava bo odprta dne 23. t. m. ob 11. uri in bo odprta do 29. t. m. vsak dan od 9. do 12.30 in od 15. do 19. ure.

DAROV ZA KATOLSKI SKLAD: B. B. 2000 lir namesto cvetja na grob blagopokojne gospe Brezigar Marije, ki so jo pokopali v četrtek v Podgori.

ZA MARIJANIŠČE: N. N. iz Trsta 1000; N. N. od Sv. Alojzija v Trstu 1000; v spomin pok. mame Antonije daruje 1500 lir hči Slava Brandolin.

O G L A S I

Za vsak mm višine v širini enega stolpea: trgovski L. 20, osmrtnice L. 30, več 7% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: mgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici



italijansko); tudi letos bodo njeni otroci letovali v Forni di Sopra in sicer 56 slov. otrok ter 46 italijanskih.

Z veseljem in hvaležnostjo beležimo, da je za naše potrebne otroke dobro poskrbljeno med počitnicami. Naša šolska mladina preživi v zdravih krajih 30 dni počitnic pod skrbnim vodstvom, ki nudi otrokom dobro hrano, počitek, zabavo in kar je najvažnejše: dobro vzgojo. Starši lahko z mirnim srem izročijo svojo dečo pridnim in skrbnim učiteljicam, ki postanejo otrokom druge mame.

Oblasti izrecno zahtevajo od vseh organizacij, da je otrokom v kolonijah dana možnost, da vršijo svoje verske dolžnosti in da je moralno življenje neoporečno, kar je že v programu naših slov. dobrodelnih društev.

Čez deset dni bomo torej prisostvovali prvim odhodom naših dragih slovenskih otrok v kolonije. Želimo, da bi vse poteklo v najlepšem redu in da bi mladina v kolonijah veliko pridobila.

Vladnemu komisarijatu izrekamo našo iskreno zahvalo za pravično prizadevanje.

Sv. Ivan

NOVOMASNO SLAVJE 1. JULIJA

Dne 1. julija bomo obhajali izredno slovesnost. Č. g. Vili Zerjal iz znane številne svetoivanske družine bo ta dan prvič stopil pred oltar naše župne cerkve. Vsa župnija težko čaka tega dogodka. Kot je znano, je g. Zerjal gojenec rimskega papeškega zavoda »Germanicum« ter študiral na Gregorijani. Lansko leto je bil posvečen v Rimu. Po pravilih svojega zavoda ni mogel po posvečenju domov, zato se bo

Morda so se ti kot meni misli vračale v ona nerodna leta, ko si tudi ti sam negodno pletel koške ali ubadal s šivanko v belo platno, in prav zaradi tega si še s posebno toplim občutkom domačnosti stopal mimo njih. Gotovo si se najdlje zadržal v prvi dvoranici, kjer so bili razstavljeni izdelki otroškega vrta. Koliko spretnosti je v drobnih prtičkih najmlajših, ki so postavili tako lično vrsto kapelic in hišk iz tankih papirnatih stuljkov! In potem smo občudovali prave drobne umetnine, zgnetene iz barvne plastike! In v prvem razredu že prava dekliška ročna dela... In zvezke in risbe in risbice... In v tretjem razredu prav tako... Pa v četrtem, pa v petem... Da, v četrtem še posebno velike lepe prte in v petem prave podobe na steklo... In vespovsod risbe — saj otroci živijo v risanju — in zvezke in pisanke... Brskal sem zlasti po njih in mislil na vestne učiteljice, ki so vse leto kot čebulice skrbele, da bo ob letu kaj uspeha in napredka. In kdo bi ne bil hvaležen takim učiteljicam! Hvala jim, tako kličejo svetoivanski starši in otroci, in ob letu spet — na svidenje!

Natečaj za zaročence

Kakor lansko leto, tako je tudi letos uprava tržaškega velesejma in Zveza julijskega tiska razpisala natečaj za zaročence, ki se vsled slabih življenjskih pogojev niso mogli še poročiti. Ocenjevalna komisija je prejela že več prošenj zaročencev, ki se hočejo natečaja udeležiti. Čas za prijavo se zaključuje 20. junija in 3. julija bo na prostoru tržaškega velesejma na večerini slavnosti nagraditev izbranega para. Nagraditvi bo prisostvoval tudi Mike



Standrež

V zadnjem poročilu o nastopu moških zborov v Steverjanu smo pomotoma izpustili odstavek o standreškem zboru in sicer:

»Za Doberdobci so prišli na vrsto Standrežci. To je še zelo mlad zbor, nastal šele pred kratkim časom na posebno prizadevanje dirigenta Maksa Debenjaka. Najbolj je prišla do izraza »Nocoj pa oh nocoj«, ki so jo zapeli v pravem narodnem tempu in ki je prav zaradi tega pri poslušalcih žela največ odobravanja.«

Zato pomoto popravljamo s sledečim dopisom, ki smo ga naknadno prejeli:

NASTOP FANTOVKEGA ZBORA

Cerkveni fantovski zbor iz Standreža je z drugimi moškimi zbori vred nastopil za »Praznik čiščenja« v Steverjanu.

Ta mladi zbor, ki šteje 12 fantov, se je prvič pokazal v javnosti in celo na tekmo vanju z drugimi moškimi zbori za nagradni pokal.

Vsakemu se je razveselilo srce, ko je prvič po tolikih letih zagledal na odru te mlade in nadebudne fante iz Standreža.

Dvanajst navdušenih mladeničev, ki so se z ostalimi pridnimi dekleti poprijeli cerkvenega petja, ko je standreška cerkev ostala brez zbora. Z veseljem so se od-

imajo protestanti kakih 1600 misijonarjev. Po najnovejših podatkih je v Belgijskem Kongu 7846 katoliških misijonarjev, od tega duhovnikov 2792, misijonskih bratov 801, misijonskih sester 4098 in 155 laičnih misijonskih moči. Katoličanov je 4 milijone 990 tisoč; protestantov štejejo okoli 900 tisoč.

Kljub vlagi in vročini tropsko podnebje ni tako, da bi ga ne bilo mogoče prenesti. Zdrav bel človek se v nekaj mesecih aklimatizira, kot pravijo. Velike površine vode in še večji predeli gozdov ter drugega bujnega rastlinstva ublažijo sončno pripeko tako, da v senci toplomer le redko doseže +35°C. Treba je zato oblačiti klimatičnim razmeram primerno z lahko, belo obleko in si glavo zavarovati s tropičnim klobukom. Tudi kadar je nebo oblačno, ni varno gologlav okrog hoditi. Ni se pa mogoče izogniti obilnemu potenju, kar je navsezadnje dobro za zdravo telo, le nadomestiti je treba izmojeno vodo z obilno pijačo, svežo, neprehladno vodo.

(Nadaljevanje)

V nedeljo 1. julija vsi na prosvetno prireditev na Repentabor!